

Byens Indvaanere, thi saa vilde man ogsaa komme til at paaligne den paa dem, som efter Grundloven ere fritagne derfor. Der eksisterer meer end een Gang en stor Commissionsbetænkning om dette Spørgsmaal, men man har ikke kunnet løse det eller vidst, hvorledes man skulde komme ud over denne Vanskelighed. Ogsaa er det en historisk Sandhed, at den protestantiske Kirke godt kan besidde Eiendom. I Würtemberg har lige siden Reformationen den protestantiske Kirke havt særlige Eiendomme med sin særlige Styrelse. Da, saaledes som de tydske Forhold i Aarhundredets Begyndelse vare, Kongen tilrev sig Souveræniteten 1806, saa confiskerede han alle Kirkens Midler, men da Souveræniteten i 1815 ophørte, saa lod Folket med sin Selvstyrelse det gamle Forhold atter indtræde, og Kirken gaves atter sine egne Midler; thi uden disse havde det viist sig vanskeligt at ordne Forholdet med Landets forskjellige Disenterere. Jeg anseer det overhovedet for nødvendigt, at disse Midler staae adskilte, for at man kan see, hvorfra Indtægterne komme, og hvorhen Udgifterne gaae. Som Folkkirken er en historisk og overleveret Institution, bør den ogsaa helst opretholdes ved de Midler, der nu engang ere historisk bundne til Fremme af dette Formaal. Man siger vel, at Disentererne ikke ere mange her i Danmark. Hvis de Herrer vilde faae udleveret alle de Sager, der i de sidste 10 Aar ere komne ind til Cultusministeriet om Disenterernes indbyrdes Familiefriigheder, saa vilde de forbauses over deres overordentlige Antal. Disse Sager opstaae forresten saa talrigt paa Grund af betydelige Huller i vore Love om Disenterernes indbyrdes Familie- og Retsforhold, som medføre, at der over hele Sjælland idelig fra Disenterne reises Spørgsmaal om disse Anliggender. Og idelig reises der da desuden af de samme Disenterere Spørgsmaal om de personlige Afgifter, som paa Landet ere paalagte visse Indvaanere istedetfor Kirketiende, og idelig indgive de Protester imod selv til Bederlag for dette

egentlige reelle Paalæg at yde personlige Afgifter. Naar jeg tvørigt skal sige, hvorfor jeg egentlig ikke er glad for, at Loven nu forelægges, saaledes som den foreligger, uagtet jeg anerkjender Berettigelsen til dens Forelæggelse, da er det, fordi jeg mener, at, naar man vil røre ved de kirkelige Lønninger, saa skal man tage det hele Tiendespørgsmaal med. Det udtalte jeg allerede ifjor saa bestemt, jeg kunde, at der idetmindste var to Tiender, der burde capitaliseres. Det er i mine Dine — hvad jeg ogsaa udtalte dengang — en Feil at rolle ved de kirkelige Indtægters Sammenhæng, inden man har capitaliseret idetmindste Kirketienden. Jeg nævnte dengang mange Servituter, der hvilede paa Tienden, og som vare opstaaede ved de idelig paalagte Bidrag snart til en ny Bygning, snart til Anstaltelsen af nye Bibler, snart til Præsten i London og snart i 1819 18,000 Rd. til Frue Kirkes Opførelse; ja, der eksisterer en heel Række Servituter, der betydeligt leetede Gjenførelsen af Loven af 19de Februar 1861. Jeg skal tillade mig at tilstille det kommende Udvalg en Skrivelse med Oversigt over saadanne Servituter, som endmere paatrykke Kirketienden sin kirkelige Charakter. Læser man nu og river de kirkelige Indtægter fra hinanden, saa forcerer man efter min Betragtning dem, der have Tienden, Capitalværdien af alle disse Servituter. Kun i Sammenhæng med alle de andre kirkelige Indtægter vil man ret kunne bestemme Kirketiendens Capitalisation. Naar man ikke vil anerkjende Kirketiendernes Stilling i de kirkelige Indtægters Sammenhæng, men paastaae, at Præstetiende er Statens, Kirketiende Privates Ei, saa river man ligesaa godt paa samme Maade Præstegaardsbygningerne ud af de kirkelige Indtægters Sammenhæng; thi det er bekendt, at i 1682 blev der paalagt alle Præsterne at købe Bygningerne og saa faae dem erstattede af deres Eftermænd, og endnu den Dag i Dag sælges alle Landets Præstegaardsbygninger. Ere disse